

[Poul Schlüter.]

delse på lovgivningen, og vi vil være utrættelige i at forsøge at få socialdemokratiet til at forstå, at det er dets ansvar og pligt på grundlag af valgresultatet at skabe et reelt samarbejde, ikke blot når SF ikke melder sig til tjeneste.

Men så vil jeg sige én ting til: hvis det ikke lykkes for os at få den indflydelse, hvis regeringen ikke vil følge tanken om bredt samarbejde op, vil vi give regeringen den stærke opposition, den fortjener. Hvis den gennemtrumfer sin lovgivning alene, skal den vide, at den får stærk opposition fra det konservative folkeparti.

Henry Christensen: Det går jo op og ned her i tilværelsen. (*Justitsministeren* [K. Axel Nielsen]: Hørt!). Ja, det har justitsministeren og statsministeren jo også erfaring for. Må jeg minde om, at i 1966 gik det vældigt opad for justitsministeren og for statsministeren. Dengang fik man et valg med et klart flertal, og man drog konsekvensen af dette flertal. Vi havde også valg i 1968, og det var også et ganske klart valg; man drog også konsekvensen af dette valgs tale. Men man må måske have lov til at sige, at valget den 21. september 1971 adskiller sig fra disse to meget klare tilfælde ved at give et valgresultat, der ikke nær så stærkt pegede på den ene eller den anden mulighed. Jo, jeg lagde godt mærke til, at statsministeren allerede valgaftenen mente, at det var ganske klart det hele. Jeg tror stadig, det er værd at minde om, at i den del af Danmark, hvor hovedspørgsmålet var den tidligere regering eller et S-SF-flertal, blev der ikke noget S-SF-flertal, og derfor var det vist ganske fornuftigt at erkende, at der ikke efter valgaftenen var et flertal bag de to centrale regeringsmuligheder, og derfor var det vist også ganske fornuftigt at afvente dels de grønlandske medlemmers standpunkt, dels udfaldet af valget på Færøerne. Den erkendelse nåede statsministeren jo da endelig også til.

Jeg vil gerne sige, også til hr. Orla Møller, at alle folketingsmedlemmer naturligvis har samme og lige ret. Det behøver hverken hr. Orla Møller eller andre socialdemokratiske folketingsmedlemmer, som de har gjort i en række tilfælde, at skrive belærende artik-

ler om for os. Men jeg må måske tilføje, at denne ret bør også omfatte det, som statsministeren jo kalder de nordatlantiske mandater. Jeg ved ikke, hvor velvalgt dette udtryk var, men nu skal vi føje statsministeren. At respektere disses ret til i givet fald ikke at lade sig inddrage i den parlamentariske opdeling, der foregår efter syddanske forhold, at sikre denne ret, kan vel lejlighedsvis endog være særdeles velmotiveret af hensyn til den særlige vælgerholdning i Grønland eller på Færøerne og altså også et ansvar, som må påhvile de syddanske partier.

På baggrund af, hvad jeg her har nævnt, måtte derfor et valgresultat, der ikke klart peger på den ene af de to under valgkampen fremhævede muligheder, efter venstres opfattelse have opfordret til overvejelse om en bred regeringsdannelse, og det måtte efter vor opfattelse yderligere være begrundet i den særlige beslutning, Danmark i det kommende år skal træffe med henblik på vort forhold til Europa og på baggrund af den økonomiske saneringspolitik. Men trods 3 partiers opfordring afviste socialdemokratiet. Man sagde, en sådan regeringsdannelse ikke havde været fremme under valgkampen. Det er naturligvis rigtigt, men ingen af de to hovedmuligheder havde jo fået det klare flertal bag sig. Man erklærede, at man ikke behøvede en bred regering, fordi der var enighed mellem de 4 partier om Europapolitikken, og i samme åndedrag sagde man, at det for øvrigt også var et argument, at de 4 partier ikke på forhånd var enige om den økonomiske politik. Det var altså en selvmodsigende argumentation, man mødte frem med.

Man burde, hvis man havde haft vilje, have sat sig hen og drøftet, om det havde været muligt at skaffe det fornødne fælles grundlag for en politik for den periode, man i givet fald ville have aftalt, og under fornøden gensidig hensyntagen.

Endelig fremhævedes det, at 89 medlemmer, der ønskede en socialdemokratisk regering, jo var mere end 88, der ønskede en bred regering. Ja, vel, men 89 var altså stadig væk ikke det absolutte flertal her i folketinget.

Når man ikke kom videre i forhandlingerne om en bred regeringsdannelse, kan det derfor slås fast, at det udelukkende skyldtes